

Datum

2021-10-29

Diariennr (åberopas)

A434.030/2021

Saknr

000

Er referens

I2021/02074

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

Genomförandet av mobilitetspaketet

Sammanfattning

Polismyndighetens huvuduppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott. Arbetet med brott på väg och kontroller av yrkestrafik är ett område som prioriteras högt inom myndigheten. En viktig utgångspunkt för Polismyndigheten är emellertid att polisiära resurser inte avsätts för uppgifter som inte fordrar polisiär kompetens och befogenhet, det vill säga renodling av det polisiära uppdraget. En annan viktig utgångspunkt för myndigheten är att det regelverk som ska kontrolleras på väg är tydligt och ger goda förutsättningar för effektiva och ändamålsenliga kontroller. Polismyndigheten ställer sig mot denna bakgrund tveksam till de förslag som lämnas vad gäller utstationering av förare. Polismyndigheten befarar att det kommer att uppstå svårigheter att tillämpa det nya regelverket i samband med vägkontroller. Utöver att det är problematiskt ur rättssäkerhetshänseende så riskerar det också att medföra att polisiära resurser används utan att syftet med reglerna uppnås.

Polismyndigheten konstaterar att införandet av mobilitetspaketet och förslagen i promemorian medför att det regelverk som Polismyndigheten har att hantera i samband med vägkontroller blir mer komplext, att det införs nya moment i samband med de vägkontroller alternativt att de moment som redan kontrolleras blir mer omfattande. Om förslagen genomförs och hanteras inom ram kommer det att påverka myndighetens kvantitativa förmåga när det gäller vägkontroller. Förslagen kommer dessutom kräva kompetenshöjande insatser samt påverka mängden administration, ha inverkan på den utredande verksamheten samt ställa ökade krav på it-stöd för kontroller och registrering av underlag och statistik.

Polismyndighetens synpunkter

Polismyndigheten lämnar vissa synpunkter på förslagen nedan.

Utstationering inom vägtransportsektorn

I promemorian föreslås en särskild ordning för hur tillsynen över de nya administrativa bestämmelserna vad gäller utstationering på yrkestrafikområdet ska gå till. Förslaget innebär att ansvaret för att utöva tillsyn över denna sektor till stor del överförs från Arbetsmiljöverket till Polismyndigheten, och i viss mån Tullverket, samt Transportstyrelsen.

I promemorian görs bedömningen att förslaget att förtydliga att utstationering ska anses föreligga vid inrikestransporter som utförs av utlandsetablerade transportföretag förväntas leda till att det blir relativt enkelt för Polismyndigheten och Tullverket att vid vägkontroller bedöma i vilka situationer som föraren är utstationerad. Samtidigt anges att det inte kan uteslutas att det uppstår situationer där det föreligger osäkerheter och att kontrollanten därför ska kunna underlätta att besluta om förskott på sanktionsavgift om det finns särskilda skäl. Vilka situationer det kan handla om utvecklas emellertid inte.

Polismyndigheten kan konstatera att regelverket på utstationeringsområdet är komplext. Myndigheten befarar, trots vad som anförs i promemorian, att de föreslagna reglerna kan komma att medföra tillämpningssvårigheter i praktiken i de fall då en utstationeringsdeklaration inte finns att tillgå i samband med en vägkontroll. Enligt Polismyndighetens uppfattning är det utifrån redogörelsen i promemorian svårt att bedöma om det på basis av den dokumentation som finns tillgänglig vid en vägkontroll kommer att vara möjligt för Polismyndigheten respektive Tullverket att avgöra om en utstationeringssituation föreligger. Polismyndighetens erfarenhet är t.ex. att det kan vara svårt att vid en kontroll på väg avgöra om en transport utförs av en anställd eller av en egenföretagare. Om regelverket blir svårt att tillämpa i praktiken ser Polismyndigheten en risk att de åtgärder som föreslås för att säkra verkställighet av sanktionsavgifter kommer att ta polisiära resurser i anspråk utan att syftet med bestämmelserna uppnås.

I promemorian föreslås att en beställare av en transport ska kunna hållas straffrättsligt ansvarig om en utstationeringsdeklaration inte har lämnats in. Polismyndighetens uppfattning, som bl.a. framfördes i myndighetens remissvar avseende utredningen "Kontroller på väg", är att beställaransvar för överträdelser bör sanktioneras på samma sätt som grundansvaret. En sådan lösning skulle enligt Polismyndighetens uppfattning sannolikt medföra större effektivitet i systemet.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Införandet av mobilitetspaketet innebär en utökad regelmassa av ökad komplexitet för Polismyndigheten att hantera. Förslagen i promemorian medför att det införs nya moment i samband med de vägkontroller som Polismyndigheten genomför alternativt att de moment som redan kontrolleras blir mer omfattande. Förlängda kontroller kommer naturligtvis att påverka såväl transportföretag som beställare av transporter. Regelverket som föreslås medför nya administrativa uppgifter för Polismyndigheten på yrkestrafikområdet. Tillkom-

mande arbetsuppgifter kommer att påverka mängden administration och ha inverkan på den utredande verksamheten samt ställa ökade krav på it-stöd för kontroller och registrering av underlag och statistik. Kompetenshöjande insatser samt vissa personalförstärkningar kommer att krävas.

För Polismyndigheten är trafiksäkerhetsarbetet prioriterat, vilket inkluderar arbete med brott på väg och kontroller av yrkestrafik. Polismyndigheten strävar efter att varje kontroll av ett fordon i yrkestrafik ska vara så fullständigt som möjligt. Polismyndighetens ledning är också enig om en ambitionsökning på trafikområdet för att öka kontrollfrekvensen. Ett intensivt utvecklingsarbete pågår på trafikområdet i flera forum, på olika organisatoriska nivåer och delar av myndigheten och innefattar en mängd åtgärder i syfte att skapa en stärkt förmåga. Arbetet beskrivs närmare i myndighetens remissvar avseende utredningen ”Kontroller på väg”.

Polismyndigheten befarar att de vägkontroller som ska genomföras i enlighet med de nya regelverken kommer att påverka myndighetens kvantitativa förmåga och drabba den yttre operativa verksamheten på ett negativt sätt genom att antalet kontroller minskar. Polismyndigheten saknar ett resonemang i konsekvensanalysen i promemorian om förslagens påverkan på Polismyndighetens generella trafiksäkerhetsarbete och arbete med vägkontroller, men också hur förslagen förhåller sig till polisens grunduppdrag på trafikområdet. Det gäller i synnerhet förslaget om tillsyn av utstationeringsbestämmelserna på yrkestrafikområdet. Att enbart kontrollera om en utstationeringsdeklaration finns bedöms fördröja den aktuella kontrollen endast marginellt. Om däremot utstationeringsdeklaration saknas och en bedömning behöver göras av om utstationering föreligger och eventuella åtgärder vidtas kan den enskilda kontrollen komma att fördröjas med flera timmar, vilket kommer påverka antalet kontroller som kan genomföras under ett arbetspass. Även kontrollerna av vägarbetstid bedöms medföra en ökad komplexitet och tidsåtgång, inte minst då det som ska kontrolleras ligger nära de kontroller som ska göras av kör- och vilotider men ändå behöver bedömas separat. Polismyndigheten anser i det sammanhanget att det generellt behöver tydliggöras vilka förväntningar som finns på Polismyndigheten i arbetet med vägkontroller om förslagen genomförs.

När det gäller informationshantering och systemutveckling har Polismyndigheten i dagsläget svårt att uppskatta vad de utökade uppdragen på området innebär. Ett exempel på detta är informationssystemet för den inre marknaden, IMI som omnämns i promemorian, men som Polismyndigheten varken har tillgång till eller har någon tidigare erfarenhet av.

Polismyndigheten har också svårt att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna av förslagen. I utredningens konsekvensanalys framgår att kostnaderna för Polismyndigheten bedöms kunna hanteras inom befintliga anslag. Polismyndigheten kan konstatera att yrkestrafikverksamheten hittills inte har kunnat dimensioneras på önskvärt sätt, vilket är en indirekt konsekvens av att Polismyndigheten totalt sett inte har varit adekvat dimensionerad för hela sitt uppdrag. Som påpekats ovan bör konsekvenserna för Polismyndighetens generella

trafiksäkerhetsarbete och arbete med vägkontroller synliggörs i det fortsatta arbetet med genomförandet av mobilitetspaketet.

Detta yttrande har beslutats av chefen för rättsavdelningen Gunilla Hedwall. Vid den slutliga handläggningen har deltagit gruppchefen Marcus Karlberg och juristen Maria Stensson, föredragande. Rikspolischefen Anders Thornberg har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Gunilla Hedwall

Maria Stensson

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetslagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli